

Зоологія

УДК 591.3:597.213

**МОРФОМЕТРИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛИЧИНОК
РІЗНОГО ВІКУ МІНОГИ УГОРСЬКОЇ
EUDONTOMYZON DANFORDI REGAN, 1911
(AGNATHA, PETROMYZONTIDAE BONAPARTE, 1831)**

Ф. Куртяк

Державний вищий навчальний заклад
"Ужгородський національний університет"
вул. А. Волошина, 32, Ужгород 88000, Україна
e-mail: kurtyak@bk.ru

Проаналізовано морфометричні особливості піскорійок *Eudontomyzon danfordi* Regan, 1911 різного віку. Встановлено закономірності росту окремих параметрів тіла в онтогенезі. Виявлено, що метаморфоз міноги угорської настає на третьому році життя.

Ключові слова: піскорійка, мінога угорська, морфометрія.

Мінога угорська – єдиний представник круглоротих, який трапляється на теренах Закарпаття. Вид внесений до II видання Червоної книги України як рідкісний, популяції якого невеликі; який у даний час не належить до категорії «зникаючих» чи «вразливих», хоча йому і загрожує небезпека (3 категорія) [4]. Наразі є окремі відомості, що стосуються екології та морфології виду [1, 3, 5, 6], однак дані щодо тривалості личинкового періоду, росту і морфометрії піскорійки угорської міноги неповні та переважно суперечливі [3, 5, 6]. Навіть опис виду у відповідному томі фауни України наведений за даними румунського дослідника П. Бенереску [3; с. 41; 5] з приміткою, що "у водоймах України міногу угорську не досліджено" [3; с. 44]". Саме тому всебічне вивчення морфометрії личинок угорської міноги різного віку стало предметом нашого дослідження.

Матеріалом для даної роботи слугували 30 личинок (піскорійок) міноги угорської, зібрані в осінній період у басейнах річок Латориця (р. Вича, 2 км від гирла; 26.09.2007 р.; n=14) та Боржава (околиці с. Керецьки; 7.10.2007 р.; n=16) Закарпатської області.

При обробці матеріалу нами використані такі ознаки (рис. 1, 2) [6; с. 13-14]: 1. *TL* (*Longitudo totalis*) – довжина тіла; 2. *L.c.* (*Longitudo capitis: distantia praebranchialis*) – довжина голови; 3. *D.p.* (*Distantia praecloacalis*) – відстань між останньою зябровою щілиною та переднім краєм ануса; 4. *D.pd.* (*Distantia praedorsalis*) – відстань між початком передротової лійки до початку спинного плавця; 5. *A.c.* (*Altitudo corporis*) – найбільша висота тіла; 6. *L.r.b.* (*Longitudo regionis branchialis*) – довжина між переднім краєм першого отвору зябрового мішка до заднього краю останнього; 7. *L.cd.* (*Longitudo caudae*) – відстань від заднього краю ануса до кінця хвостового плавця; 8. *L.o.c.* (*Longitudo orificii cloacalis*) – довжина щілини ануса; 9. *L.d.o.* (*Longitudo disci oralis*) – довжина передротової лійки; 10. *D.i.a.b.* (*Distantia inter aperturas branchiarum*) – відстань між отворами 1-го та 2-го зябрових мішків. Крім того, для діагностики різних вікових груп піскорійок використані індекси: *L.c.%*; *D.p.%*; *D.pd.%*; *A.c.%*; *L.r.b.%*; *L.c.%*; *L.o.c.%*; *L.d.o.%*; *D.i.a.b.%*, що підраховані за формулою: $X\% = X * 100 / TL$, де *X* – абсолютне значення показника; *X%* – індекс, що підраховується; *TL* – довжина тіла тварини.

Рис. 1. Ознаки, що вимірювалися на тілі пісکورійок.

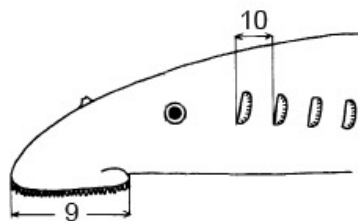

Рис. 2. Ознаки, що вимірювалися на голові пісکورійок.

Проміри здійснювали за допомогою циферблатного штангенциркуля з похибкою вимірювання 0,02 мм. Обробку даних проводили з використанням методів дисперсійного та дискримінантного аналізу в пакеті програм *StatSoft STATISTICA version 6*, використовуючи процедури *Anova/Manova* та *Discriminant Analysis*. Відмінності між морфометричними показниками пісکورійок різного віку оцінювали за критерієм Фішера, аналізуючи рівень його значимості (p). Як незалежні чинники використовували вік особин, що визначався нами за довжиною тіла (TL).

Відомо, що в онтогенезі міноги відбуваються складні перетворення в зовнішній і внутрішній будові від личинки до статевозрілої особини. У личинковій стадії мінога характеризується слабкішим забарвленням і відсутністю металевого відблиску тіла [3; с. 42]. Очі у личинок розвинені погано, й, на відміну від дорослих особин, занурені під шкіру. Рот у личинок без зубів, не округлий; у зв'язку із живленням мікрофауною та мікрофлорою, зокрема діатомовими водоростями, детритом, олігохетами та личинками *Trichoptera* [3; с. 43], розвивається специфічний фільтраційний апарат (рис. 3), який поступово замінюється роговими зубчиками; борозенка, в якій розміщені зяброві отвори, у дорослих особин зникає. Плавці у личинок розвинуті слабо, на відміну від дорослих [3; с. 42].

Відомості щодо тривалості розвитку, а також інтенсивності росту личинок міноги угорської суперечливі. За даними П. Бенереску [5], у перший рік життя восени тіло личинок сягає довжини 15–45 мм, восени другого року – 45–100, третього – 100–145, четвертого – 145–200 мм. Метаморфоз завершується наприкінці четвертого – на початку п'ятого року життя [5]. Поряд із цим, існує думка, що личинки впродовж перших п'яти-шести тижнів життя досягають довжини тіла 12–20 мм, а протягом першого року життя – 65–70 мм [3; с. 44]. Максимальна довжина тіла личинок, за цими даними, 180 мм, а тривалість розвитку личинки – не більше трьох років [3; с. 44].

Аналізуючи абсолютні морфометричні показники (табл. 1, 2), можемо відзначити, що довжина тіла пісکورійок міноги угорської варіює у межах від 36,52 до 135,64 мм. При цьому чітко виділяються три вікові групи, що характеризуються різними розмірами тіла: однорічні (0+) - від 36,52 до 63,99 мм, дворічні (1+) - 64,49–82,54 мм та трирічні (2+) - 135,64 мм (рис. 4), крім того, розподіл пісکورійок у просторі двох перших канонічних змінних

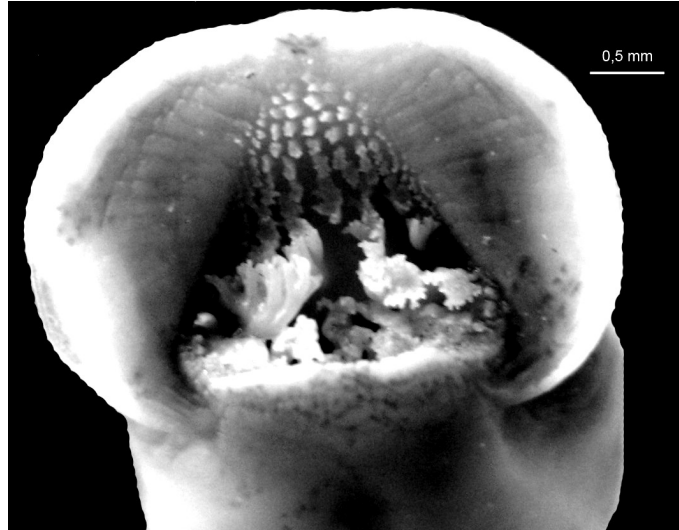

Рис. 3. Фільтраційний апарат та передротова лійка трирічної личинки міноги угорської.

при використанні як абсолютних даних, так і індексів (рис. 5) підтверджує усталену думку щодо трирічного розвитку личинки угорської міноги до настання метаморфозу.

За довжиною тіла (*TL*) відмінності між окремими віковими групами піскорійок є достовірними (табл. 2). Довжина голови (*L.c.*) у середньому становить $4,97 \pm 1,52$ мм, з віком зростає від 1,89 до 10,12 мм (табл. 1), проте відмінності між різними віковими

Рис. 4. Особини піскорійок міноги угорської різних вікових стадій (зверху вниз: 2+, 1+, 0+).

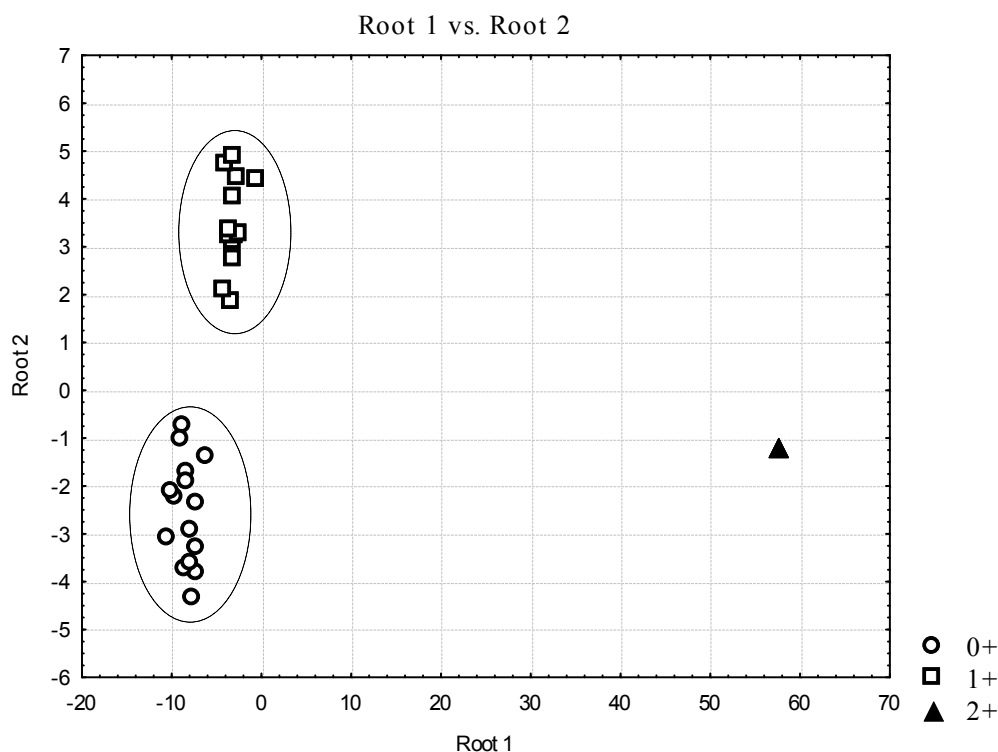

Рис. 5. Розподіл піскорійок у просторі двох перших канонічних змінних, що враховані з використанням усіх досліджених абсолютних ознак та індексів.

Таблиця 1

Середнє значення та відхилення середнього значення основних абсолютних показників личинок міноги угорської різного віку

Показ- ник	Разом (n=30)		0+ (n=16)		1+ (n=13)		2+ (n=1)
	min-max	M±m	min-max	M±m	min-max	M±m	
<i>T.L.</i>	36,52–135,64	61,99±20,15	36,52–63,99	47,85±7,96	64,49–82,54	73,73±5,84	135,64
<i>L.c.</i>	1,89–10,12	4,97±1,52	1,89–4,94	4,07±0,79	3,82–6,99	5,68±0,98	10,12
<i>D.p.</i>	18,61–67,71	31,10±9,74	18,61–31,66	24,55±3,97	32,07–41,33	36,34±3,30	67,71
<i>D.pd.</i>	11,86–65,82	31,36±9,30	11,86–35,13	26,53±6,83	30,55–40,28	34,66±3,01	65,82
<i>A.c.</i>	2,67–9,62	4,33±1,22	2,67–4,53	3,69±0,63	4,22–5,31	4,71±0,32	9,62
<i>L.r.b.</i>	5,00–16,00	9,20±2,32	5,00–10,85	7,81±1,84	8,37–11,65	10,38±0,95	16,00
<i>L.cd.</i>	7,73–41,24	16,44±6,67	7,73–15,43	11,78±2,61	16,06–22,90	20,27±1,69	41,24
<i>L.o.c.</i>	0,64–2,79	1,45±0,53	0,64–1,65	1,06±0,28	1,42–2,26	1,83±0,26	2,79
<i>L.d.o.</i>	1,64–4,35	2,51±0,64	1,64–2,58	2,07±0,23	2,38–4,35	2,92±0,49	4,20
<i>D.i.a.b.</i>	0,79–3,02	1,34±0,45	0,79–1,45	1,06±0,19	1,19–1,98	1,56±0,24	3,02

стадіями за даною ознакою недостовірні (табл. 2). Відстань між останньою зябровою щілиною та переднім краєм ануса (*D.p.*) достовірно відрізняється в однорічних і трирічних особин (табл. 2) і дорівнює, відповідно, 24,55±3,97 та 67,71 мм. Відстань між початком передротгової лійки до початку спинного плавця (*D.pd.*) достовірно відрізняється у

Таблиця 2

Значення F-критерію Фішера та довірчого інтервалу при порівнянні трьох вікових стадій личинок угорської міноги за абсолютними морфометричними показниками

Показник	0+ та 1+		1+ та 2+		0+ та 2+	
	F _(1,18)	p-level	F _(1,5)	p-level	F _(1,8)	p-level
<i>T.L.</i>	1,88	0,19	3,91	0,10	6,11	0,04
<i>L.c.</i>	0,15	0,70	0,33	0,59	0,46	0,52
<i>D.p.</i>	2,09	0,16	1,70	0,25	3,00	0,12
<i>D.pd.</i>	0,22	0,64	10,69	0,02	5,47	0,05
<i>A.c.</i>	1,71	0,21	1,96	0,22	5,20	0,05
<i>L.r.b.</i>	5,20	0,03	0,72	0,44	24,50	0,00
<i>L.cd.</i>	0,80	0,38	24,80	0,00	4,87	0,06
<i>L.o.c.</i>	0,01	0,93	0,12	0,74	8,46	0,02
<i>L.d.o.</i>	0,05	0,83	1,30	0,31	1,31	0,29
<i>D.i.a.b.</i>	0,18	0,67	8,72	0,03	1,16	0,31

дво- та трирічних, а також одно- та трирічних особин (табл. 2), значення показника коливається у межах від 11,86 до 65,82 мм і становить у особин різних вікових стадій, відповідно: 0+ - 26,53±6,83; 1+ - 34,66±3,01; 2+ - 65,82 мм. Найбільша висота тіла (*A.c.*) достовірно відрізняється у одно- та трирічних особин ($F_{(1,8)}=5,20$; $p=0,05$) і становить, відповідно: 3,69±0,63 та 9,62 мм. Значення даного показника коливається в межах від 2,67 до 9,62 мм. Відстань між переднім краєм першого отвору зябрового мішка до заднього краю останнього (*L.r.b.*) коливається в межах 5,00–16,00 мм; відмінності за даним показником є достовірними між одно- та дворічними ($F_{(1,18)}=5,20$; $p=0,03$), а також одно- та трирічними особинами ($F_{(1,8)}=24,5$; $p=0,001$) (табл. 2). Відстань від заднього краю ануса до кінця хвостового плавця (*L.cd.*) у личинок угорської міноги коливається в межах 7,73–41,24 мм, відмінності за даним показником достовірні між одно- та трирічними ($F_{(1,8)}=4,87$; $p=0,06$), а також дво- та трирічними особинами ($F_{(1,5)}=24,8$; $p=0,001$). Довжина щілини ануса (*L.o.c.*) становить 1,45±0,53 мм. Відмінності за даним показником достовірні між одно- та трирічними особинами ($F_{(1,8)}=8,46$; $p=0,02$). Довжина передротової лійки (*L.d.o.*) варіює у межах від 1,64 до 4,35 мм та достовірно не відрізняється у різних вікових груп піскорійок. Відстань між отворами зябрових мішків (*D.i.a.b.*) відрізняється достовірно у дво- та трирічних особин ($F_{(1,5)}=8,72$; $p=0,03$), значення даного показника коливається у межах від 0,79 до 3,02 мм. Вважають, що росте мінога інтенсивніше в личинковий період у час проходження метаморфозу [3; с. 44]. Нами виявлено, що всі абсолютні значення пластичних ознак в онтогенезі личинки угорської міноги зростають, однак найінтенсивніший ріст спостерігається між другим і третім роками розвитку.

Довжина голови піскорійок варіює в межах 3,96–12,64 довжини тіла (*L.c.*%). Слід відзначити, що відносна довжина голови в онтогенезі міноги угорської зменшується (табл. 4). *L.c.*% достовірно відрізняється у дво- та трирічних ($F_{(1,6)}=8,50$; $p=0,03$), а також одно- та трирічних піскорійок ($F_{(1,9)}=4,13$; $p=0,07$) (табл. 4). Відстань між останньою зябровою щілиною та переднім краєм ануса щодо довжини тіла (*D.p.*%) зменшується в онтогенезі та достовірно відрізняється у одно- і дво- ($F_{(1,19)}=6,88$; $p=0,02$), а також одно- і трирічних піскорійок ($F_{(1,9)}=6,27$; $p=0,03$). Відстань від початку передротової лійки до початку спинного плавця щодо довжини тіла (*D.pd.*%) змінюється від 29,22 до 68,52%. В онтогенезі відносна довжина тіла до основи спинного плавця має тенденцію до зменшення, а сам показник достовірно відрізняється у одно- та дво- ($F_{(1,19)}=3,60$;

$p=0,07$), а також одно- та трирічних піскорійок ($F_{(1,9)}=9,46$; $p=0,01$). Найбільша висота тіла щодо його довжини (*A.c.%*) коливається у межах від 5,90 до 10,06%, на відміну від дорослої міноги, де даний показник становить від 5,0 до 7,7% [3; с. 41] чи 4,5–6,9% [1; с. 139]. Відносна висота тіла має тенденцію до зменшення з віком та достовірно відрізняється у одно- та дво- ($F_{(1,19)}=8,24$; $p=0,01$), а також одно- та трирічних піскорійок ($F_{(1,9)}=19,35$; $p=0,001$). Відстань між переднім краєм першого отвору зябрового мішка до заднього краю останнього щодо довжини тіла (*L.r.b.%*) змінюється у межах від 11,79 до 18,86 %. Відносна довжина "зябрової зони" помітно зменшується впродовж онтогенезу та достовірно відрізняється у одно- та дво- ($F_{(1,19)}=12,56$; $p=0,001$), а також одно- та трирічних піскорійок ($F_{(1,9)}=8,48$; $p=0,02$). Відстань від заднього краю ануса до кінця хвостового плавця щодо довжини тіла (*L.cd.%*) змінюється від 20,33 до 30,40%.

Відносний розмір хвостового відділу піскорійок суттєво зростає в онтогенезі та достовірно відрізняється у одно- і трирічних особин ($F_{(1,9)}=7,56$; $p=0,02$). Довжина щілини ануса відносно довжини тіла (*L.o.c.%*) коливається у незначних межах (1,71–3,12%) та майже не змінюється в онтогенезі. Довжина передротової лійки щодо довжини тіла (*L.d.o.%*) змінюється від 3,10 до 5,61% та має тенденцію до зменшення у процесі розвитку, при цьому за даним показником достовірних відмінностей між різновіковими піскорійками не виявлено. Відстань між 1 та 2 отворами зябрових мішків щодо довжини тіла (*D.i.a.b.%*) змінюється від 1,64 до 2,98 % та залишається сталим упродовж онтогенезу.

Таблиця 3

Середнє значення та відхилення середнього значення основних відносних показників личинок міноги угорської різного віку

Показник	Разом (n=30)		0+ (n=16)		1+ (n=13)		2+(n=1)
	min-max	M±m	min-max	M±m	min-max	M±m	
<i>L.c.%</i>	3,96–12,64	8,22±1,77	3,96–12,64	8,70±2,15	5,28–8,71	7,68±1,04	7,46
<i>D.p.%</i>	45,83–55,90	50,42±2,38	47,87–55,90	51,38±2,54	45,83–51,62	49,28±1,71	49,92
<i>D.pd.%</i>	29,22–68,52	51,47±9,08	29,22–68,52	55,06±10,16	42,23–62,46	47,27±5,77	48,53
<i>A.c.%</i>	5,90–10,06	7,15±1,01	6,86–10,06	7,77±1,01	5,90–6,97	6,40±0,29	7,09
<i>L.r.b. %</i>	11,79–18,86	15,15±1,96	12,79–18,86	16,19±1,73	11,79–15,88	14,13±1,41	11,80
<i>L.cd.%</i>	20,33–30,40	25,95±2,41	20,33–27,69	24,42±2,07	24,90–29,02	27,50±1,15	30,40
<i>L.o.c.%</i>	1,71–3,12	2,31±0,35	1,71–2,58	2,18±0,31	1,81–3,12	2,49±0,34	2,06
<i>L.d.o.%</i>	3,10–5,61	4,16±0,61	3,42–5,61	4,40±0,60	3,43–5,42	3,95±0,48	3,10
<i>D.i.a.b.%</i>	1,64–2,98	2,19±0,31	1,64–2,98	2,24±0,33	1,69–2,58	2,12±0,29	2,23

Таблиця 4

Значення F-критерію Фішера та довірчого інтервалу при порівнянні трьох вікових стадій личинок угорської міноги за відносними морфометричними показниками

Показник	0+ та 1+		1+ та 2+		0+ та 2+	
	F _(1,19)	p-level	F _(1,6)	p-level	F _(1,9)	p-level
<i>L.c.%</i>	0,88	0,36	8,50	0,03	4,13	0,07
<i>D.p.%</i>	6,88	0,02	0,02	0,89	6,27	0,03
<i>D.pd.%</i>	3,60	0,07	0,01	0,93	9,46	0,01
<i>A.c.%</i>	8,24	0,01	1,25	0,31	19,35	0,00
<i>L.r.b. %</i>	12,56	0,00	2,51	0,16	8,48	0,02
<i>L.cd.%</i>	2,76	0,11	1,44	0,28	7,56	0,02
<i>L.o.c.%</i>	0,36	0,55	3,37	0,12	0,30	0,60
<i>L.d.o.%</i>	0,22	0,64	0,02	0,90	1,65	0,23
<i>D.i.a.b.%</i>	1,44	0,24	0,34	0,58	4,13	0,07

Отже, різновікові піскорийки однаково добре відрізняються як за загальними лінійними розмірами (табл. 1, 2), так і за пропорціями тіла (табл. 3, 4), про що свідчить характер їх розподілу вздовж 1-ї та 2-ї канонічних осей (рис. 5). Однак найбільша різниця спостерігається між однорічними та трирічними, а найменша – між дво- та трирічними особинами (табл. 5).

1. Упродовж онтогенезу піскорийок за довжиною тіла (TL) чітко виділяються три вікові групи: однорічні - від 36,52 до 63,99 мм, дворічні - 64,49–82,54 мм та трирічні - 135,64 мм, крім того, трирічний розвиток личинки угорської міноги до настання метаморфозу підтверджується розподілом піскорийок у просторі двох перших канонічних змінних, при використанні як абсолютних даних, так і індексів.

2. Виявлено, що в онтогенезі личинки угорської міноги всі абсолютні значення пластичних ознак зростають, однак найінтенсивніший ріст спостерігається між другим і третім роком розвитку.

3. Частка окремих морфометричних показників у довжині тіла в онтогенезі піскорийок може зменшуватися (L.c., D.p., D.pd., L.r.b., L.d.o.), залишатися майже незмінною (A.c., L.o.c., D.i.a.b.) чи збільшуватися (L.cd.)

4. Різновікові піскорийки однаково добре відрізняються як за загальними лінійними розмірами, так і за пропорціями тіла, про що свідчить характер їх розподілу вздовж 1-ї та 2-ї канонічних осей. Найбільша різниця спостерігається між однорічними та трирічними, а найменша – між дво- та трирічними особинами.

Автор висловлює щире подяку Є. М. Талабішко за наданий для опрацювання матеріал.

Таблиця 5

Морфометрична класифікація різних вікових груп піскорийок міноги угорської: групові коефіцієнти класифікаційних функцій

Змінна чи константа	Коефіцієнт		
	0+	1+	2+
<i>T.L.</i>	2159,0	2157,9	2143,3
<i>L.c.</i>	-1664,6	-1686,9	-1919,6
<i>D.p.</i>	-1943,2	-1946,8	-1924,2
<i>D.pd.</i>	-52,4	-40,3	47,2
<i>A.c.</i>	-2247,8	-2316,4	-2594,8
<i>L.r.b.</i>	-1809,7	-1813,4	-1929,1
<i>L.cd.</i>	-1495,1	-1456,2	-968,5
<i>L.o.c.</i>	-4182,0	-4282,1	-6645,7
<i>L.d.o.</i>	-726,5	-764,9	-1213,7
<i>D.i.a.b.</i>	-3673,7	-3698,6	-4716,1
<i>L.c.%</i>	901,3	910,3	1014,9
<i>D.p.%</i>	1075,7	1074,8	1060,4
<i>D.pd.%</i>	60,5	54,8	17,7
<i>A.c.%</i>	1213,5	1248,9	1524,7
<i>L.r.b.%</i>	1078,1	1076,6	1144,1
<i>L.cd.%</i>	793,2	775,5	526,5
<i>L.o.c.%</i>	2099,9	2167,4	3775,2
<i>L.d.o.%</i>	-392,3	-363,1	-49,5
<i>D.i.a.b.%</i>	3341,7	3340,8	3828,7
Constant	-60302,4	-60200,7	-64141,2

1. Куртяк Ф. Ф., Талабішко Є. М. Морфо-біологічна характеристика міноги угорської *Eudontomyzon danfordi* Regan, 1911 (Agnatha, Petromyzontidae Bonaparte, 1831) з басейну річки Латориця в межах Закарпаття // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. біол. 2009. Вип. 49. С. 138–141.
2. Правдин И. Ф. Руководство по изучению рыб (преимущественно пресноводных) / Изд. 4-е, перераб. и доп. Под ред. П. А. Дрягина, В. В. Покровского. М.: Пищевая пром-сть, 1966. 376 с.
3. Фауна України: В 40 т. Т. 8. Риби. Вип. 1. Личинкохордові (асцидії, апендикулярії), безчерепні (головохордові), хребетні (круглороті, хрящові риби, костисті риби — осетрові, оселедцеві, анчоусові, лососеві, харіусові, щукові, умброві) / За ред. П. Й. Павлова. К.: Наук. думка, 1980. 352 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ. К.: Укр. енциклопедія, 1994. 464 с.
5. *Vânărescu P.* Cyclostomata și Selacieni // Fauna RPR. București Acad. RPR. 1969. Vol. 12. Fase. 1. 104 p.
6. Fauna ČR a SR. Mihulovci - Petromyzontes a Ryby - Osteichthyes // Red. V. Barus, O. Oliva. – Nakladatelství Akademie věd České republiky. Praha, 1995. 623 p.

**МОРФОМЕТРИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ЛИЧИНОК
РАЗНОГО ВОЗРАСТА МИНОГИ ВЕНГЕРСКОЙ
EUDONTOMYZON DANFORDI REGAN, 1911
(AGNATHA, PETROMYZONTIDAE BONAPARTE, 1831)**

Ф. Куртяк

*Государственное высшее учебное заведение
"Ужгородский национальный университет"
ул. А. Волошина, 32, Ужгород 88000, Украина
e-mail: kurtyak@bk.ru*

Проанализированы морфометрические особенности личинок разного возраста *Eudontomyzon danfordi* Regan, 1911. Установлены закономерности интенсивности роста отдельных параметров тела в онтогенезе. Показано, что метаморфоз *E. danfordi* наступает на третьем году жизни.

Ключевые слова: личинка, минога венгерская, морфология.

**MORPHOMETRIC DESCRIPTION OF LARVAE OF DIFFERENT AGE OF
EUDONTOMYZON DANFORDI REGAN, 1911
(AGNATHA, PETROMYZONTIDAE BONAPARTE, 1831)**

F. Kurtyak

*Uzhgorod National University
32, A. Voloshyn St., Uzhgorod 88000, Ukraine
e-mail: kurtyak@bk.ru*

The morphometric features of larvae of different age of *Eudontomyzon danfordi* Regan are analysed, 1911. Conformities to the law of intensity of growth of separate parameters of body are set in ontogenesis. It is well-proven that metamorphoses of *E. danfordi* comes on the third year of life.

Key words: larva, *E. danfordi*, morphology.

Стаття надійшла до редколегії 16.06.09
Надійшла після доопрацювання 14.09.09
Прийнята до друку 16.09.09